

Protokoll fra styremøte i Finnmarkseiendommen Finnmárkkkuopmodaga (FeFo) onsdag 18.mars 2015 på Lakselv hotell.

Møtested: Lakselv hotell.

Møtetid: 18.mars 2015 kl. 09.00 –kl.14.50

Møteleder:

Styreleder Raymond Robertsen ledet møtet.

Møtende styremedlemmer:

Bente Haug, Hartvik Hansen, Mathis Nilsen Eira og Marit Kirsten Anti Gaup.

Runar Sjøstad hadde meldt avbud. Hans vara Svein Iversen møtte.

Ansatterepresentant:

Erik Sundland

Fra administrasjonen:

Direktør Jan Olli, leder grunn- og rettigheter Sverre Pavel, leder utmark Einar J.Asbjørnsen, informasjonsleder Jan Henrik Hætta, leder næring Kate Persen, advokat Håvard Aagesen og styresekretær Anny S. Nilsen.

Tolk

Berit Margrethe Oskal.

Saksliste

Sak -13/2015 Godkjenning av innkalling.

Innkallingen enstemmig godkjent.

Sak -14/2015 Godkjenning av saksliste.

Orienteringssak : Kontraktløse byggverk settes opp som sak 22/2015

Sakslista enstemmig godkjent.

Sak -15/2015 Godkjenning av protokoll fra styremøte 19.januar 2015

Protokoll fra styremøte fra styremøte 19.januar 2015 enstemmig godkjent.

Sak -16/2015 Godkjenning av protokoll fra styremøte 19.januar 2015 U.off.fvl.§13.
Egen protokoll.

Sak -17/2015 Valg av representanter til å underskrive protokoll fra dagens styremøte

Til å underskrive protokoll fra dagens møte ble valgt Raymond Robertsen og Mathis Nilsen Eira.

Sak -18/2015 Forhandlingsfullmakt i forbindelse med lønnsoppgjøret 2015.
Saken legges fram på møtet. U.off. forv.l.§ 13
Egen protokoll.

Sak -19/2015 Forenkling av utmarksforvaltningen – høringsinnspill

Direktørens innstilling:

Styret legger direktørens innstilling til grunn som FeFos høringssvar.

Nytt forslag fra styret:

Forenkling av utmarksforvaltning - høringssvar

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) oppnevnte 7.juli 2014 en faggruppe med mandat å foreslå tiltak for å forenkle utmarksforvaltningen. I følge mandatet skulle faggruppen ta utgangspunkt i regjeringserklæringen fra Sundvolden punkt 8 «Levende lokaldemokrati» med mål om forenkling i forvaltning og saksbehandling for brukerne og tildeling av større ansvar og myndighet til kommunene innen utmarksforvaltningen. Faggruppen har på bakgrunn av dette laget en rapport, som har vært sendt på høring. Opprinnelig høringsfrist var 28. februar, FeFo fikk utsatt høringsfrist til 8. mars. Formålet med rapporten og høringen er å forenkle den offentlige utmarksforvaltningen. Høringsinstansene blir bedt om å gi synspunkter på positive og negative konsekvenser som forslagene i rapporten kan få. Det er også mulig for høringsinstansene å komme med andre forslag. Finnmarkseiendommen Finnmarkkuopmodat (FeFo) ønsker å gi en uttalelse til de forslagene som vil få konsekvenser for Finnmark. Utmarksforvaltning griper inn i mange prosesser i samfunnet ved at det ofte er valg mellom nedbygging og båndlegging til planlagt nedbygging, større eller mindre inngripen i bruksmuligheter i form av vern eller bevaring av utmark til bruk for generelt friluftsliv/rekreasjon. De temaene som gruppen har valgt å utelate, strandsonen, rovviltforvaltning og motorferdsel, er alle viktige i forhold til forvaltning av utmarka. Rapporten gir dermed ikke et helhetlig syn på hvordan man kan forenkle utmarksforvaltningen, men viser i tydelighet den fragmenterte tilnærmingen man har til utfordringen.

Direktørens vurdering:

FeFo stiller seg undrende til at Finnmark er utelatt fra rapporten. Forslagene går i hovedsak ut på å samordne offentlig myndighetsutøvelse. Dette vil også gjelde i Finnmark spesielt med tanke på at fylket har svært store utmarksområder og fagfeltet stadig er opp til tema i den offentlige debatten i Finnmark. Nedenfor er direktørens forslag til innspill og punktene refererer til rapportens forslag.

6.1 Større ansvar og myndighet til kommunene

FeFo ser det som positivt å legge til rette for å samle mest mulig ansvar på et lavest mulig effektivt myndighetsnivå. Dette vil kunne føre til en mer enhetlig forvaltning og kortere saksbehandlingstid. Det vil også forenkle brukernes mulighet til å holde seg orientert med sin sak.

Forutsatt at kommunene får overført tilstrekkelig med ressurser og kompetanse, kan dette være riktig nivå. FeFo ser imidlertid en risiko ved at oppgavene kan bli nedprioritert dersom de legges til kommunene. I mindre kommuner kan i noen tilfeller habilitet og distanse til søker gi utfordringer. Dette vil også kunne føre til større forskjeller mellom kommuner i forhold til hvordan den enkelte kommunen prioriterer ulike oppgaver, blant annet ut fra økonomi.

I Finnmark vil FeFo som en stor og kompetent grunneier bidra i et samarbeid med kommunen innen jakt- og fiskeforvaltningen.

FeFos erfaring fra overføring av ansvar fra fylkesmannen til fylkeskommunen innenfor vilt- og fiskeforvaltning er at dette har gjort det vanskeligere for brukerne å vite hvor de skal henvende seg. Ved å fordele myndigheten på flere organ har man etter FeFos syn fått mer uklare roller, lavere prioritering av de aktuelle fagområdene og dårligere kompetanse innenfor det enkelte organ fordi fagmiljø splittes opp og forsvinner. Ved å samle ansvar og kompetanse i størst mulig grad til et effektivt nivå, vil dette kunne motvirkes, og det vil være positivt for brukerne.

6.2 Førstelinjeansvar for kommunene

I forhold til forenkling for brukerne er FeFo helt enig i at kommunen er rett organ som førstelinjeinstans. Brukerne får ett kontaktpunkt hos det offentlige å forholde seg til. Kommunen vil selv kunne kontrollere at nødvendige opplysninger er med i søknaden og sende den videre til rette myndigheter og grunneiere. Kommunen vil også kunne vurdere om de skal gjøre ferdig den kommunale behandlingen før videresending eller om kommunens avgjørelse er avhengig av andres beslutninger. Dette vil også kunne korte ned på saksbehandlingstiden og vil kunne spare flere for unødvendig saksbehandling dersom kommunen sier nei.

6.3 Kapasitet og kompetanse i kommunene

Det er en forutsetning at kommunene får tilført kapasitet, kompetanse og tilstrekkelig økonomiske ressurser til å håndtere det økte ansvaret og sørge for at økte ressurser kommer utmarksforvaltningen til gode og ikke havner andre steder. Dersom det ikke blir gjort vil tiltakene trolig verken føre til forenkling for brukerne eller reduksjon i saksbehandlingstiden, kanskje tvert i mot.

6.4 Utmarksstyrer

FeFo mener at en løsning med utmarksstyrer ikke vil fungere i Finnmark i og med at reindriftsnæring drives i hele fylket. For reindrifta vil det være praktisk umulig å være tilstede i alle utmarksstyrer der de har reindrift, da dette ofte kan strekke seg over flere kommuner. Det vil dermed bli vanskelig å finne en hensiktsmessig inndeling som passer både for reindrift, verneområder og kommuner.

6.5 IKT-løsninger for utmarksforvaltning

FeFo er positiv til en nasjonal portal for utmarksforvaltning. I dag finnes det mye informasjon tilgjengelig på nett men den er spredd på mange steder og det er ikke like lett å finne frem. FeFo foreslår at det opprettes en brukerportal i forbindelse med eksisterende nettsted, for eksempel www.miljokommune.no. Et slikt nettsted bør kunne fungere som et nav og binde sammen alle nettsteder som inneholder relevant og oppdatert informasjon.

6.7 Naturoppsyn

SNO har gjort oppsyn med privatrettslige oppgaver for FeFo helt siden opprettelsen av FeFo som følge av et lovfestet og avtalefestet samarbeid. FeFo har god erfaring med bruk av SNO som oppsyn i denne perioden. SNO opptre profesjonelt og ryddig, og det er en fordel at brukerne har færrest mulig etater/myndigheter å forholde seg til. En utfordring som FeFo har erfart er knyttet til prioritering av oppgaver og ressursbruk. SNO får pålagt mange arbeidsoppgaver fra ulike oppdragsgivere, og ved en prioritering kan det skje at privatrettslige oppgaver blir nedprioritert. En styrket koordinering av bestillinger fra ulike oppdragsgivere synes derfor hensiktsmessig. Det vil også være behov for forutsigbare rammer i å få klargjort omfanget av de tjenestekjøp/ressurser som kan forventes tilgjengelig ved en eventuell overføring av Fjelltjenesten og Fjellopsynet sine oppgaver til SNO.

Det er viktig at SNO får tilstrekkelig med ressurser til å utføre de oppgaver som blir pålagt på en forsvarlig og tilfredsstillende måte. I dag har ikke kommunene kapasitet til å drive oppsyn blant annet i forbindelse med ulovlig byggverk og veibygging som er et

stort problem i deler av fylket. Kommunene har heller ikke kapasitet til å drive ressurskartlegging. SNO driver i dag med mange forvaltningsoppgaver noe de også vil kunne bidra med overfor kommunen, men det vil være avgjørende at man klargjør i hvor stor grad SNO skal drive med både oppsyn og forvaltningsoppgaver. FeFos erfaring hittil er at kontrolloppgavene er nedprioritert til fordel for ressursovervåkning og forvaltningspregede oppgaver.

FeFo støtter også en sterkere regional organisering, og ser også behov for en regionalisert ledelse slik at man kan prioritere ressurser lokalt etter behov og har nærhet til de som bestiller tjenester fra SNO. FeFo stiller spørsmål om det ikke vil være fornuftig å knytte SNO tettere opp mot Fylkesmannen nettopp for å samordne den offentlige miljøforvaltningen på regionalt nivå.

6.9 Kunnskap om naturressurser

FeFo støtter fullt ut en kartlegging av naturverdier og naturmangfoldet i Norge. Kunnskapsbasert forvaltning blir stadig viktigere, og forutsetningene for å utøve slik forvaltning blir stadig bedre. Som ledd i dette bør arbeidet med nasjonale databaser for innsamling av data som hjortevilt.no, settogskutt.no, honsefugl.nina.no med flere, styrkes.

I forbindelse med reindrift er det også viktig at reindriften får kartlagt og prioritert sine områder. I dag opplever reindriften en fragmentert arealforvaltning. Det er viktig for samfunnet og reindriften at man får bevart de prioriterte områdene. I dette arbeidet er det viktig å tilgjengeliggjøre best mulige arealbrukskart som viser reindriften arealbruk. Disse kartene bør være lettere tilgjengelige via offentlige kartløsninger på nett enn de er i dag.

Samordning av all offentlig stedfestet informasjon knyttet til natur og arealbruk bør prioriteres. Det er i dag for mange ulike databaser og det krever god innsikt hos saksbehandler i kommunen for å finne fram til relevant kunnskap i en enkelt sak.

FeFo ser det også som viktig å arbeide med ordninger som sikrer at tradisjonskunnskap og tradisjonsbasert utmarksbruk ivaretas og kan videreføres. I denne sammenheng ser FeFo behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget når det gjelder motorferdsel i utmark i tilknyttet denne type aktivitet.

6.10 Uskiftet bo og fragmenterte eierforhold

FeFo er enige i at problemstillingen tilknyttet uskiftet bo må finne en løsning. Slike eiendommer kan hindre en samfunnsnyttig og rasjonell arealforvaltning, og i verste fall legge hinder for fornuftige utbygginger. Det bør vurderes innført regler slik utvalget foreslår med frist for skifte av eiendom. Det bør også lages regler for gamle uskiftede eiendommer, og man bør vurdere å gå noe lenger enn det som foreslås. Forslaget om at det skal utpekes en representant er bare aktuelt der det er mulig å finne arvinger. I en god del tilfeller er ikke dette mulig. Et alternativ kan være at slike gamle eiendommer som har ligget i uskifte i f.eks. 75-100 år tilbakeføres avgivereiendommen. FeFo vil også understreke viktigheten av at matrikkelen prioriteres ute i kommunene og av Statens kartverk. Dagens matrikkel er beheftet med en rekke feil og arbeidet med feilretting og ajourføring bør prioriteres høyere enn i dag.

6.11 Mer tydelig og samordnet nasjonal politikk i utmark

Det er svært mange kryssende interesser når det gjelder bruk kontra vern. FeFo er skeptisk til at det legges opp til å opprette nye verneområder i Finnmark.

Tilleggsforslag til pkt 6.11 fra Hartvik Hansen:

FeFo ser det ikke som hensiktsmessig å ha en samordnet nasjonal utmarkspolitikk, da dette kan slå negativt ut for Finnmark blant annet når det gjelder opprettelse av nye verneområder.

Votering: Harvik Hansens tilleggsforslag falt mot 5 stemmer (Hartvik Hansen stemte for)

Styrets vedtak:

Styrets nye forslag vedtatt mot 1 stemme (Hartvik Hansen)

Sak –20/2015 Festeavgift hyttetomter Bolloseter

Direktørens innstilling:

FeFo er opptatt av å synliggjøre de store arealverdiene som en viktig ressurs for hele Finnmarkssamfunnet. En synliggjøring av disse verdiene er med på å styrke grunnlaget for næringsutviklingen og har stor betydning for pantesikkerheten.

FeFo finner ingen grunn til å avvike prinsippet om at festeavgiften skal settes med grunnlag i tomteverdien. De store arealverdiene som FeFo forvalter på vegne av Finnmarks befolkning skal ivaretas av FeFo. Det vil ikke være riktig i forhold til prinsippet om likebehandling at de som får tildelt de mest attraktive hyttetomtene i fylket skal få rabatt.

Det tas i Bollosæter utgangspunkt i de laveste tomteverdiene som framkommer i de to takstene. Tomtene deles inn i tre kategorier avhengig av beliggenhet og antatt attraktivitet. Dette vil gi følgende tre nivåer på festeavgiftene kr. 12.500,-, kr. 15.000,-, og kr. 17.500,-. Direktøren bestemmer hvilke tomter som hører til i de ulike kategoriene.

Direktøren nye innstilling til vedtak:

Det tas i Bollosæter utgangspunkt i de laveste tomteverdiene som framkommer i de to takstene. Tomtene deles inn i tre kategorier avhengig av beliggenhet og antatt attraktivitet. Dette vil gi følgende tre nivåer på festeavgiftene kr. 12.500,-, kr. 15.000,-, og kr. 17.500,-. Direktøren bestemmer hvilke tomter som hører til i de ulike kategoriene.

Styrets vedtak:

Direktørens nye innstilling enstemmig vedtatt.

Sak –21/2015 Eventuelt

Ingen saker under eventuelt.

Sak –22/2015 Kontraktløse bygg

Forslag fra Raymond Robertsen:

Styret viser til direktørens gjennomgang av de kontraktløse bygg som er til behandling etter FeFos retningslinjer for kontraktsløse byggverk i utmark. Dette gjelder bl.a. mindre byggverk som gammer hvor størrelsen er inntil 15 m².

Da retningslinjene var på høring i 2012 støttet de fleste FeFos forslag som bl.a. innebar legalisering av eldre kontraktløse utmarksbygg (bygd før 1986) ved opprettelse av punktfestekontrakt. Når FeFo nå har iverksatt retningslinjene, kan det virke som noen har endret syn i saken. Det oppleves at eiere av eksisterende bygg nektes tomt av fylkesmannen som regional plan- og bygningsmyndighet, og dermed fratas muligheten for å inngå festekontrakt med FeFo som grunneier. Fylkesmannens behandling av sakene har også vist at det i flere tilfeller sees helt bort fra de historiske forhold der det har stått et bygg i lang tid.

Styret ser at Fylkesmannens strenge dispensasjonspraksisen medfører at den langvarige tradisjonen med små, enkle bygg i utmark som er etablert i samiske områder ikke kan videreføres.

Noen kommuner har utarbeidet egne retningslinjer for gammebygg som gir like føringer for byggets utforming.

I mange saker trekkes Norges folkerettslige forpliktelser, særlig ILO-konvensjon nr. 169 om urfolks rettigheter frem som argument for at det skal gis dispensasjon. Styret mener at det er behov for en vurdering av hvorvidt dispensasjonspraksisen i medhold av plan- og bygningsloven er for streng og om den er i tråd med Norges folkerettslige forpliktelser.

FeFos festekontrakt, som er spesielt utviklet for denne type byggverk i utmark, gir ingen rett til å sette opp fritidshytte, men kun rett til å ha stående det bygget som befinner seg der i dag. Det gis ingen rett til utvidelser og bygget kan ikke pantsettes. FeFo kan etter ønske fra kommunen også stille krav om at bygget skal stå åpent slik tradisjonen alltid har vært. Festekontraktens vilkår avviker i liten grad vilkårene i de eldre gameerklæringene. Etter styrets syn ivaretar derfor FeFos festekontrakt hensynet til tradisjonene samtidig som det ikke blir noe frislipp for hyttebygging i utmark.

Styret ber med bakgrunn i det som er gjennomgått ovenfor om at gjeldende dispensasjonspraksis utredes nærmere.

Styrets vedtak sendes:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Sametinget
Fylkesmannen i Finnmark
Tana kommune
Nesseby kommune
Porsanger kommune
Karasjok kommune
Kautokeino kommune

Styrets vedtak:

Raymond Robertsens forslag enstemmig vedtatt.

Orienteringssaker:

- Protokoll fra kontrollkomiteen 10. desember 2014. U.off.offl.14
Egen protokoll.
- Samarbeid med nasjonalparkstyrene

Styret ga positiv tilbakemelding på at FeFo og nasjonalparkstyrene hadde samarbeid da de har mange felles interesser. Styret stilte spørsmål til hvorfor det ikke var nasjonalparkstyre for Øvre Anárjohka nasjonalpark. Det er Fylkesmannen som forvalter nasjonalparken.

Seiland nasjonalparkstyre har invitert FeFo-styret til å delta på befaring i Seiland nasjonalpark 11.-12. juni 2015.

- Orientering om Gjøkhotellet
Styret har fått en skriftlig orientering. Leder for grunn og rettigheter Sverre Pavel orienterte styret om at FeFo har søkt kommunen om deling av arealet. Delingsøknaden vil bli politisk behandlet.

Styret stilte spørsmål om avtalen med Reinbeitedistriktet var fulgt opp. Det foreligger ingen avtale. Styret mente at det likevel bør holdes et møte med reinbeitedistriktet.

Styret stilte også spørsmål hvorfor Gjøkhotellet ikke skal bygges opp igjen. FeFo ser ikke behov for et nytt bygg i Pasvik. Det vil komme en sak som omhandler FeFoshytter generelt. Saken legges fram for styret i juni 2015.

- Retningslinjer «Grønne midler»
Styrets tilbakemelding var at orienteringssaken var god og ga en oversiktlig framstilling av tildelingen og bruken av de grønne midler. Styret vurderte om det kanskje burde være årlige prioriteringsområder og om det burde være klageadgang.
- Kontraktløse byggverk
Saken flyttet til sak 22/2015.
- Norterminal
I tillegg til den skriftlige orienteringen fikk styret utdelt kartskisse over området. FeFo har fått områdeplan til høring. Saken vil bli fremmet som styresak 14. april slik at styret kan behandle saken etter Finnmarkslovens § 4 og § 10.
- Fremdrift høring – innlandsfiske
Styret tok saken til orientering.
- Tomt til FeFos hovedkontor i Lakselv
Et nytt tomtealternativ som ligger på brinken ved Lakselv hotell ble presentert. Styret vil at det skal utarbeides flere alternativ.
- Finnmark kraft AS U.off. forv.l.§13

Egen protokoll.

Referent: Anny S. Nilsen